

Studentreglement

A. Verdigrunnlag	2
B. Innleiing	2
C. Opptakskrav	2
D. Spesielle tilhøve	4
E. Vurdering	6
F. Eksamensordning og eksamensreglement	6
G. Klage og klagehandsaming.....	10
H. Bruk av Internett	12
I. Andre føresegner	12

A. Verdigrunnlag

Fagskolane i Hordaland byggjer sin aktivitet på følgjande verdiar:

Ved fagskulane

- vert studentane handsama med respekt
- har alle studentar ansvar for medverknad til læringsprosessen
- har vi eit læringsmiljø som skapar samhald og best mogleg tryggleik for studentane gjennom eigen aktivisering i ein variert læringsprosess
- vert studentar motivert til å ta ansvar for eiga læring
- får studentar utvikla sine kunnskapar, ferdigheiter og generell kompetanse gjennom teoretisk og praktisk arbeid
- arbeidar studentar med oppgåver i eit miljø, der lærarar legg til rette og rettleiar i prosessen

B. Innleiing

Personar som er tekne opp som studentar ved Fagskolane i Hordaland pliktar å følgje retningslinene som er nedfelt i dette dokumentet. Studenten har generelle rettar og pliktar, og dette kan samanfatta som følgjer:

Rettar

Studenten har rett til opplæring, rettleiing og hjelp som samsvarar med dei reglar som til ei kvar tid gjeld for fagskulen.

Studenten skal haldast orientert om meldingar og vedtekter etc. som leiinga ved fagskulen gir. Studentrådet har rett til å uttale seg på vegner av studentane i alle saker som gjeld reglement og liknande for studentane som gruppe.

Plikter

Studenten må rette seg etter dei vedtekter, reglement og instruksar som er fastsett ved fagskulen. Studentar som er tatt opp ved utdanningstilbod som krev eigenbetaling må halde betalingsfristar. Studenten må skaffe seg det undervisningsmateriell og lærebøker som opplæringa krev, og som fagskulen ikkje held.

Studenten må møte presis til opplæringa og delta aktivt i all opplæring i den form den blir gitt, i eller utanfor skulene sine lokale.

Studenten må gjennomføra den årlege studentundersøkinga som er ein del av fagskulane sitt kvalitetssikringssystem.

C. Opptakskrav

Opptakskrav til to-årig teknisk fagskule, maritim fagskule, grøne og marine fag

- a) fullført og greidd vidaregåande opplæring med fagbrev/sveinebrev/vitnemål frå relevant yrkesutdanning frå vidaregåande skule,
- b) eller minst 5 års relevant praksis utan fagbrev, med realkompetansevurdering i læreplanmåla som tilsvarar Vg1 og Vg2 i yrkesfagleg utdanningsprogram
- c) søkjarar som kan dokumentere at dei skal gjennomføre fagprøve etter opptaksfristen, kan verte tildelt plass på vilkår om greidd prøve.

Den einskilde fagskule har informasjon om kva som er relevant yrkesutdanning/praksis som gjev grunnlag for opptak. Sjå den einskilde fagskule sine heimesider for meir informasjon.

Spesielle opptakskrav

Petroleumsteknologi

Søkjara til Petroleumsteknologi som fyller krava over, men som ikkje har fullført Vg2 Brønnteknikk, må ha avlagt tverrfagleg offentleg privatisteksamen i Vg2 Brønnteknikk (024 OLF/NR - Retningslinjer for opplæring av bore- og brønnpersonell).

Dekksoffiser og maskinoffiser

Det generelle grunnlaget for opptak til dekksoffiser er:

- a) fullført og bestått vidaregåande opplæring med fagbrev / sveinebrev som matros eller fiske og fangst.
eller
- b) realkompetanse

Det generelle grunnlaget for opptak til maskinoffiser er:

- a) fullført og bestått vidaregåande opplæring med fagbrev / sveinebrev som motormann.
eller
- b) realkompetanse

Opptakskrav til helse- og omsorgsfag

- a) fullført og greidd vidaregåande opplæring med fagbrev/vitnemål frå relevant yrkesutdanning frå vidaregåande skule,
- b) eller minst 5 års relevant praksis utan fagbrev, med realkompetansevurdering i læreplanmåla som tilsvarar Vg1 og Vg2 i yrkesfagleg utdanningsprogram
- c) søkjara som kan dokumentere at dei skal gjennomføre fagprøve etter opptaksfristen, kan verte tildelt plass på vilkår om greidd prøve.

Den einskilde fagskule har informasjon om kva som er relevant yrkesutdanning/praksis som gir grunnlag for opptak. Sjå den einskilde fagskule sine heimesider for meir informasjon.

Realkompetansevurdering

Den enkelte fagskule har ansvar for å gjennomføre realkompetansevurderinga, i tråd med NOKUT-forskipta §5 og rettleiar frå [VOX](#). Søkjaren sin kompetanse vert vurdert opp mot læreplanmål i vidaregåande opplæring innan relevante programområde. Opptak gjort på bakgrunn av realkompetanse vil berre gjelde for den utdanninga det vert realkompetansevurdert til.

Opptak av studentar til Fagskolane i Hordaland skjer gjennom Nasjonalt opptakskontor for fagskolen. Dette gjev felles kvalifikasjonskrav og reglar for poengutrekning for søkjara i heile landet. Opptak av studentar skjer berre på grunnlag av poengutrekning og rangering (realkompetanse vert rekna om til poeng). Dette gjev høve til å sjå både tal og poengnivå på søkjara ved opptak til kvar fagskuleutdanning.

Poengutrekning og rangering ved opptak

- Det generelle grunnlag for opptak a eller b 100 poeng
- Det vert gjeve gjennomsnittleg karakterpoeng i alle fag på VG2 og relevant tverrfagleg eksamen
- Praksis utover det generelle grunnlag for opptak, 1 poeng pr månad
- Fartstid (tid ombord), 1 poeng pr månad
- Fagprøve med "greidd mykje godt", 25 poeng
- Fagprøve i anna fag utover det generelle opptakskravet, inklusive praksistid, 50 poeng.

Ved lik poengsum vert det kjønn kvotert som er underrepresentert i det yrket/profesjon opplæringa skal føre fram til.

Innan petroleum vert det gjeve karakterpoeng i fellesfag VG2.

Søklarar med utanlandsk utdanning

Søklarar med fullført vidaregåande opplæring frå dei andre nordiske landa er kvalifisert for opptak når den vidaregåande opplæringa i dei respektive landa gjev generelt opptaksgrunnlag til tertiærutdanning tilsvarande norsk toårig teknisk fagskule.

Søklarar utanfor Norden må dokumentera opplæring og praksis ved autorisert translatør og ha bestått eller ha likeverdig realkompetanse i dei felles allmenne faga tilsvarande VG1 og VG2 i yrkesfaglege studieretningar. Søklarane må i tillegg dokumentera norsk kunnskapar jamfør nivå 3 i Bergenstesten.

§ 1. Vedtak og klage på opptak

Opptak til fagskulen er eit enkeltvedtak etter Forvaltningslova § 2b og kan klagast på etter denne lova (§ 28 og § 29). Det er den einskilde fagskule det vert søkt til som fattar vedtak om opptak, og eventuell klage vert handsama av fagskulestyret sin klagenemnd.

Eventuell klage skal sendast til den fagskulen som har fatta vedtak. For meir informasjon om klagehandsaming sjå punkt G. *Klage og klagehandsaming*.

D. Spesielle tilhøve

§ 2. Kontrakt

Studenten skal skrive kontrakt med tilbydaren ved skulestart som spesifiserer ulike krav til den einskilde utdanning, til dømes § 3. *Frammøte* og § 4. *Vernereglar* m.m.

§ 3. Frammøte

Deltaking i undervisninga ved fagskulane er obligatorisk og inngår som ein del av arbeidskrava for å kunne stille seg til eksamen. Det er krav om 80 % frammøte.

For studentar som arbeider offshore skal det utarbeidast ein offshoreavtale mellom tilbydar og studenten som arbeidsgjevar må stadfeste. I avtalen skal det gå fram at studenten må ha heimetid tilsvarande fire veker heime og to veker offshore (turnus 4-2).

Studentar som ikkje møter til undervisninga må skrive eigenmelding.

Om studenten har mindre enn 80 % frammøte tek rektor avgjerd om studenten tapar sin rett til å fullføre utdanninga. Tap av rett til å fullføre utdanninga er eit enkeltvedtak, og studenten kan klage på vedtaket. Sjå punkt H. *Klagehandsaming* for meir informasjon om korleis gå fram ved klage.

Ein student som tapar sin rett til å fullføra utdanninga grunna mindre enn 80 % frammøte, kan søkje ny studieplass ved neste søkjartidspunkt og starta utdanninga på nytt om studenten vert teken opp til studiet.

§ 4. Vernereglar

Studenten må følgje dei vernereglar og nytta det verneutstyret som vert kravd i faget det gjeld eller som fagskulen tilbyr. Studenten må også skaffe seg det verneutstyret som er nødvendig og som fagskulen ikkje held. Studenten skal bli gjort kjent med eventuelle ekstrautgifter i kontrakten mellom skulen og den einskilde student.

§ 5. Rusmidlar

Studenten skal ikkje vere påverka av alkohol eller andre rusmidlar på fagskulen sitt område, eller ved arrangement utanfor fagskulen når desse er under fagskulen sin leiging eller ansvar.

§ 6. Røyking og snus

Røyking og snus er forbode i skulen sine bygg, og på skulen sitt område.

§ 7. Skade på bygningar og eigendelar

Eventuelle skadar på bygningar, inventar og utstyr, eller på fagskulen sin eigedom, må meldast til fagskulen sitt personale av den som er ansvarleg for skaden, eller dei som observerer den. Ein student som har påført ein skade grunna uvørden opptreden eller uaktsam handsaming av inventar og utstyr m.m., kan verte erstatningsansvarleg etter takst. Vedtak om erstatningsansvar er eit enkeltvedtak, og studenten kan klage på vedtaket. Sjå punkt *H. Klagehandsaming* for korleis ein går fram ved klage.

§ 8. Politisk- og organisasjonsmessig arbeid på fagskulen

Studentane sitt øvste organ er studentrådet. Fagskulen legg til rette for eit studentråd valt av studentane sjølv som skal vere samansett av minst leiar, nestleiar og sekretær. Leiinga i studentrådet har rett til å ha møte med leiinga ved skulen. Fagskulestudentane i Hordaland skal ha ein studentrepresentant i fagskulestyret. Studentrepresentanten har stemmerett, forslagsrett, møte- og talerett.

§ 9. Slutte ved fagskulen

Om ein student ønskjer å slutte ved fagskulen før heile utdanninga er fullført, må studenten sjølv melde dette skriftleg til fagskulen. Dersom ein student sluttar vert det gjeve melding til Statens lånekasse.

§ 10. Utestenging og bortvising

Ein student som trass skriftleg varsel frå fagskulen gjentekne gonger opptrer på ein måte som verkar grovt forstyrrende for medstudentar sitt arbeid, eller for verksemda ved fagskulen elles, kan etter vedtak av styret ved klagenemnda, verte bortvist frå fagskulen i inntil eitt år. Med bortvisning meiner ein at studenten ikkje får delta i undervisning eller opphalde seg på skulen sitt område i bortvisningsperioden. Dersom ein student på trass av skriftleg varsel frå fagskulen ikkje etterkjem eit vedtak om bortvisning, kan styret vedta å stenge ute studenten frå utdanninga i inntil eitt år. Med utestenging meiner ein her å miste retten til å fullføre studiet.

Styret ved klagenemnda kan vedta at ein student som har skapt fare for liv eller helse for - eller har oppført seg grovt usømmeleg ovanfor - nokon som studentane har møtt i samband med undervisning eller praksisopplæring, skal verte utestengt frå fagskuleutdanning med klinisk undervisning og praksisstudia og verte fråteken retten til å gå opp til eksamen i slik utdanning ved fagskulen i inntil tre år. Det same gjeld dersom ein student har brote lovfesta teieplikt.

Styret ved klagenemnda, kan vedta at ein student som har nytta falskt vitnemål, andre falske dokument eller anna form for ureieleg åtferd (jf. § 20), eller som har fuska eller forsøkt å fuske (jf. § 19), skal verte utestengt frå all utdanning ved fagskule og verte fråtatt retten til eksamen ved fagskulen i inntil eitt år. Tilsvarande gjeld for ein student som forsetteleg har medverka til fusk.

Eit vedtak om bortvising eller utestenging av ein student kan berre fattast med minst to tredels fleirtal i styret eller klagenemnda. Studenten skal ha høve til å forklara seg før kvart vedtakspunkt. Vedtaket er eit enkeltvedtak og studentane kan klage til nasjonalt klageorgan for fagskuleutdanning. Sjå punkt *G. Klage og klagehandsaming* for korleis ein går fram ved klage.

E. Vurdering

§ 11. Vurderingsformer

Vurdering vert gjennomført på ein slik måte at skulen på eit mest mogleg sikkert grunnlag kan vurdera om studenten har tileigna seg kunnskapen og kompetansen som er skissert i målsettingane for utdanninga.

Bokstavkarakterskalaen A – F, der A er **beste karakter** og F er **ikkje greidd**, vert nytta i vurderinga. Vurderingsformene skal ivareta samanhengen mellom mål for utdanninga og omtala om læringsutbytte, som det går fram i faglæreplanane.

§ 12. Karakterskala for Fagskolane i Hordaland

symbol	generell, ikkje fagspesifikk omtale av vurderingskriterium
A	Framifrå prestasjon som skil seg klårt ut. Studenten har svært gode kunnskarar, ferdigheiter og generell kompetanse.
B	Mykje god prestasjon. Studenten har mykje gode kunnskarar, ferdigheiter og generell kompetanse.
C	Jamt god prestasjon som er tilfredsstillande på dei fleste områda. Studenten har gode kunnskarar, ferdigheiter og generell kompetanse.
D	Akseptabel prestasjon med nokre vesentlege manglar. Studenten har nokså gode kunnskarar, ferdigheiter og generell kompetanse.
E	Prestasjonen tilfredsstillar minimumskrava, men heller ikkje meir. Studenten har oppfylt minimumskrava som blir stilt til kunnskarar, ferdigheiter og generell kompetanse.
F	Prestasjon som ikkje tilfredsstillar dei faglege minimumskrava. Studenten har ikkje greidd på grunn av vesentlege manglar når det gjeld kunnskarar, ferdigheiter og generell kompetanse.

F. Eksamensordning og eksamensreglement

§ 13. Eksamensordning

Tekniske fag

Eksamen vert gjennomført etter følgjande minimumsplan:

Hovudprosjekt

Hovudprosjektet vert avslutta med ein tverrfagleg prosjekteksamen som inneheld eit individuelt oppsummeringsnotat og ein munnleg eksaminasjon. Det vert gjeve ein samla karakter.

LØM-eksamen

Emnet som omfattar dei tre LØM-faga (organisasjon og leiing, økonomistyring og marknadsføringsleiing) vert avslutta med ein tverrfagleg eksamen.

Andre emne

Det skal haldast eksamen i minimum 2 av dei andre emna.

Helsefag

Eksamen blir gjennomført etter følgjande plan:

I dei teoretiske emna blir emnekarakter gjeve på bakgrunn av innfridde arbeidskrav; skriftleg eksamen og anna aktivitet, med grunnlag i § 11 om vurderingsformer.

Avsluttande eksamen er ei skriftleg fordjupingsoppgåve med munnleg eksaminasjon. Det vert gjeve ein samla karakter.

For å kunne gå opp til avsluttande eksamen, må studentane ha utført obligatoriske arbeidskrav, gjennomført praksisstudiar med greidd resultat, samt greidd dei føregåande emna. Fråvær kan ikkje overstige 10 % i praksisperioden.

Maritime fag

For informasjon om eksamensordninga ved maritime fag sjå [Nasjonal standard for vurdering](#).

Grøne fag

Det vert halde to tverrfaglege eksamenar:

1. Ein tverrfagleg praktisk / munnleg eksamen, inntil 7 timar. Tema vert varsla 48 timar før eksamensstart. Den praktiske delen kan vere gruppebasert
2. Ein tverrfagleg skriftleg eksamen, inntil 4 timar

På eksamensdagen for den praktisk/munnlege eksamen skal studenten syna sine praktiske kunnskapar / evner i samsvar med den oppgåva dei har fått. Ved gruppebasert eksamen vert kvar enkelt student teken ut i ei munnleg eksaminasjon om den praktiske oppgåva dei har utført, samt nokre fleire emne frå faga som inngår i den tverrfaglege eksamen.

Personleg utstyr til den praktiske delen må studentane halde sjølv. Anna naudsynt utstyr skal skulen halda.

Praksisperioden må vere bestått for å kunne stille seg til eksamen, fråvær kan ikkje overstige 10 % i praksisperioden.

§ 14. Dokumentasjon

Studentar som fullfører og består ei utdanning vil få utdelt vitnemål.

Vitnemålet skal innehalde:

- Emna som inngår i utdanninga.
- Omfang av emna og oppnådd karakter skal førast på vitnemålet.
- Overordna læringsutbytte.
- Omtale av eventuell praksis.
- Nivå i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) og kvalifikasjonen som vert oppnådd.
- Karaktersystemet som vert nytta og talet på fagskulepoeng.

På vitnemål for teknisk fagskule skal fagretning, fordjuping og tittel på hovudprosjektet gå fram.

Ein student som ikkje har fullført heile utdanninga kan be om ein karakterutskrift som syner beståtte eksamenar, prøver og andre vurderingar.

§ 15. Informasjon om eksamen

Fagskulen sin eksamensplan skal vere tilgjengeleg 3 månader før eksamen vert gjennomført. Skulen skal ha rutinar for å gjere studenten kjent med eksamensplanen som seier når og kor det ligg føre sensur.

§ 16. Rett til å gå opp til eksamen

Studentar som er tekne inn til eit emne eller eit studium ved fagskulen, har rett til å gå opp til dei eksamenar og prøvar som høyrer til studiet eller emne.

Det er ikkje høve til å gå opp som privatist ved fagskulane.

I kvart emne er det fastsett særskilte arbeidskrav som prøvar, innleveringar, eller krav om obligatorisk frammøte og/eller praksis som må vere fullført før eksamen kan avleggjast. Nærare opplysningar om dette vert gitt i studieplanen. Studentar som ikkje oppfyller dei arbeidskrava som er fastsett, har ikkje rett til å gå opp til eksamen.

Ved dei maritime fagskuleutdanningane må studenten ha bestått alle emna det første året for å ha rett til å gå vidare til emna på andre året. Studenten vil ikkje tape retten til å gå vidare til andre året før etter frist for kontinuasjon. Om studenten består eksamen etter kontinuasjon vert ikkje retten til å gå vidare tapt.

Ved dei tekniske fagskuleutdanningane kan studenten berre ha stroke i eit emne for å kunne gå vidare med utdanninga. Det er ikkje mogleg å utsetja eit emne fullt ut til året etter, med mindre det ligg føre særskilte tilhøve. Det vil sei at dersom studenten ikkje har levert nokon av arbeidskrava i eit emne, vil studenten tape retten til å fullføre utdanninga. Rektor kan gje dispensasjon til å utsetje, eller ta opp att eit emne, ved særskilte høve etter søknad. Ved tap av rettar har studenten klagerett. Sjå punkt G. *Klage og klagehandsaming* for korleis gå fram ved klage.

Ein student har rett til å ta eksamen ved fagskolen i same emne tre gonger. Ein student vert å oppfatta som å ha stilt til ein eksamen om han/ho:

- trekkjer seg etter avmeldingsfristen er gått ut
- ikkje møter på eksamen
- ikkje leverer svara
- eller møter på eksamen og trekkjer seg under eksamen

Fagskolen ved rektor kan gje dispensasjon for eit fjerde forsøk i spesielle tilfelle etter søknad frå studenten og uttale frå fagmiljøet. Når ein student har teke eksamen på nytt gjeld den beste karakteren. Studentar som trekkjer seg etter fristen og som ikkje har gyldig grunn, vert rekna for å ha framstilt seg til eksamen. Gyldig grunn er sjukdom eller sterke velferdsgrunnar og skal dokumenterast. Dokumentasjonen skal leverast/vere poststempla så raskt som mogleg og seinast innan tre virkedagar etter eksamen.

Det er mogleg å ta eventuell praksisperiode ein gong til om ein ikkje har greidd denne med mindre anna er bestemt i studieplanen. Vedtak om ikkje bestått praksisperiode er eit enkeltvedtak, og studenten har klagerett. Sjå punkt G. *Klage og klagehandsaming* for korleis gå fram ved klage.

Når ein student ikkje fullfører studiet /emnet/funksjonen innan normert studietid og det i mellomtida er gjort vesentlege endringar i fag- eller studieplan, gjeld retten til å fullføre etter den opphavlege fag- eller studieplan i eitt år etter at endringa vart gjort gjeldande.

§ 17. Fritak frå emne og innpassering av likeverdig kompetanse

Fritak:

Dersom studenten kan dokumentera å ha bestått anna type utdanning eller har fått realkompetanse for delar av ei fagskuleutdanning, kan studenten søkje om fritak frå eitt eller fleire emne.

Innpassering:

Dersom studenten kan dokumentera å ha bestått likeverdig eller tilsvarande emne ved same eller ein annan institusjon, kan studenten søkje om innpassering av delar av tidlegare utdanning. Læringsutbyttebeskrivingane eller studieplan vert nytta for å vurdere om studenten har rett på innpassering av eit emne.

Vurdering av innpassering og fritak:

Rektor tek avgjerd om innpassering og fritak av emne. Vurderinga om innpassering eller fritak vert gjort på bakgrunn av læringsutbyttet for den aktuelle utdanninga eller det aktuelle emnet, omfanget (t.d. fagskulepoeng), nivå og arbeidsbelastning. Ei utdanning som ikkje har læringsutbyttebeskrivingar vert vurdert ut i frå utdanninga sin studieplan.

Søknad må innehalde dokumentasjon av omfang og innhald i emnet som studenten ønskjer å søkje fritak eller innpassering for. Nærare bestemt:

- Vitnemål / karakterutskrift / realkompetansevurdering
- Oversikt over kva delemne som inngår i emnet
- Oversikt over læringsutbyttebeskrivinga for emnet, eller studieplan

Søknadsfrist er to veker etter skulestart.

Om ein student får godkjent søknad om fritak av eit emne, skal dette kome fram på vitnemålet med referanse til bestått emne ved same eller annan institusjon. Vitnemålet er berre gyldig saman med dokumentasjonen som det vert referert til. Ved innpassering av eitt eller fleire emne er det siste utdanningsinstitusjon som skriv ut vitnemål.

Ved avslag på søknad om fritak eller innpassering av emne har studenten klagerett. Sjå punkt G. *Klage og klagehandsaming* for korleis gå fram ved klage.

§ 18. Eksamen under særskilte vilkår

Studentar som av medisinske eller andre grunnar har trong for spesiell tilrettelegging ved den praktiske gjennomføringa av eksamen, må sende søknad til rektor om dette innan oppmeldingsfristen for eksamen. Om det oppstår akutt trong for tilrettelegging kan det gjerast unntak frå søknadsfristen. Søknaden må innehalde dokumentasjon frå sakkyndig instans (til dømes lækjar, logoped, psykolog) og omtale om trongen for særordning i eksamenssituasjonen. Ein søker normalt for kvar eksamensperiode, men om grunnlaget for særordningar er av permanent karakter, kan det gjerast unntak for dette.

Særordningar kan vere spesiell fysisk tilrettelegging, bruk av særskilte hjelpemiddel og/eller utvida tid til eksamen, eller i spesielle tilfelle alternativ eksamensform. Døme på særordningar: eige eksamenslokale, bruk av PC, skrivhjelp, munnleg eksamen i staden for skriftleg, høgtlesing av oppgåva, høgtlesing av svara for korrektur, lesing av svara på kassett, spesialstol, spesialbord, ekstra pausar med høve til å kvile, ammepausar og liknande.

Ved skriftleg eksamen med tilsyn kan det verte gjeve utvida tid med inntil 25 % av normal eksamenstid, maksimalt 1 time. Eksamen utan tilsyn kan vurderast særskilt, men med maksimalt 48 timer tillegg i tid.

Særordningar skal likevel vere slik at eksamenspresentasjonen vert vurdert etter vanlege faglege kriterium.

Eventuelt avslag på søknad om tilrettelagt eksamen er eit enkeltvedtak, og studenten har klagerett. Sjå punkt G. *Klage og klagehandsaming* for korleis gå fram ved klage.

§ 19. Fusk og forsøk på fusk

Det vert vurdert som fusk om ein student nyttar ulovlege hjelpemiddel under eksamen eller prøve, eller på andre måtar handlar i strid med eksamensreglemenet eller reglar om kjeldebruk bestemt av fagskulen. Om det under eksamenar eller prøvar med tilsyn oppstår situasjonar som gjer at ein student kan mistenkast for fusk, skal studenten straks gjerast merksam på at forholda vil bli rapportert til fagskulen sin administrasjon for vidare handsaming.

Studenten skal ha høve til å velje om han/ho ønskjer å avbryte eller fortsette eksamen. Det same gjeld for studentar som har hjulpet andre til fusk. Studentar som har fuska eller forsøkt å fuske, vil få eksamen eller prøven annullert.

Det er styret ved klagenemnda som fattar vedtak om annullering (jf. § 20) på grunn av fusk eller forsøk på fusk. Annullering av eksamen eller prøve grunna fusk, eller forsøk på fusk, er eit enkeltvedtak, og studenten kan klage på vedtaket til den nasjonale klagenemnda. Sjå punkt G. *Klage og klagehandsaming* for korleis ein går fram ved klage og kva rettar studenten har ved disiplinære sanksjonar.

§ 20. Annullering av eksamen

Styret ved klagenemnda kan annullere eksamen/emne om studenten er blitt tatt opp til utdanninga ved hjelp av falskt vitnemål eller anna form for utilbørleg oppførsel.

Styret ved klagenemnda kan annullere fritak for - eller innpassering av - utdanning og kompetanse om studenten har oppnådd dette ved hjelp av falskt vitnemål, andre falske dokument, eller anna form for uhøvisk oppførsel.

Høve til annullering vert ikkje forelda.

Etter avgjersle om annullering skal eventuelt vitnemål eller karakterutskrift leverast tilbake til fagskulen. Om vitnemål eller karakterutskrift ikkje vert levert tilbake til skulen i rett tid, kan skulen krevje hjelp frå namsmannen i samsvar med reglane i tvangsfyllbyrdingslova kap.13. Dannar vitnemålet grunnlag for autorisasjon for yrkesutøving, skal fagskulen gje melding om annullering til vedkommande mynde.

Annullering av eksamen er eit enkeltvedtak, og studenten kan klage på vedtaket til den nasjonale klagenemnda. Sjå punkt *G. Klage og klagehandsaming* for korleis ein går fram ved klage og kva rettar studenten har ved disiplinære sanksjonar.

G. Klage og klagehandsaming

§ 21. Klageinstans, framgangsmåte og fristar

Klageinstans

Ved klage på karakterfastsetjing vert det gjeve ny sensur eller ny vurdering. Les meir om grunngjeving for karakter, klage på mappeevaluering/emnevurdering og eksamen under § 23 – 25.

Ved klage på bortvising, utestenging eller annullering av eksamen er det den nasjonale klagenemnda som er klageinstans.

Ved alle andre tilhøve er det styret ved klagenemnda som er ansvarleg for klagehandsaming.

Klagenemnda består av minimum fem medlemmar etter følgjande kvalifikasjonar:

- leiar og vara for leiar fyller dei lovfesta krava til lagdommarar og er ikkje tilsett ved fagskulen
- to medlemmer frå Fagskolane i Hordaland
- to studentar

Alle medlemmane har personleg vara.

Mandatet til klagenemnda vert innretta i høve til Forvaltningslova.

Klage på følgjande tilhøve vert handsama av styret si klagenemnd:

- formelle feil ved eksamen (t.d. feil ved oppgåveteksten, eksamensavvikling eller ved gjennomføring av sensur)
- eksamen under særskilte vilkår
- opptak
- fritak eller innpassering av emne

Framgangsmåte og fristar

Alle klager skal sendast til fagskulen ved rektor som anten sender klagen til handsaming for ny sensur eller til handsaming i styret si klagenemnd.

Studenten må sende klagen seinast 3 veker etter at vedtaket er gjort kjent for studenten, eller denne har hatt rimeleg høve til å gjere seg kjent med vedtaket. Studenten skal få svar på klagen seinast innan ein månad. Dersom klagehandsaminga tek lengre tid, skal klagar underrettast om dette skriftleg. Klagen skal vere skriftleg og sendast til fagskulen sitt post-mottak (e-post eller brev).

Klage over formelle feil ved eksamen må varslast innan 3 veker etter at studenten er eller burde vore kjent med det forhold som gir grunnlag for klagen.

Finn klagenemnda at det er gjort formelle feil, og det er rimeleg å tru at dette kan ha vore viktig for ein eller fleire studentar sin prestasjon eller vurdering av denne, skal det gjennomførast ny sensur, eller haldast ny eksamen så snart som mogleg.

Den skriftlege klagen skal innehalde:

- kven som klagar (namn, adresse og studentnummer)
- vedtak det vert klaga over
- kva klagen gjeld og grunngjeving for denne
- dato og underskrift/er

§ 22. Disiplinære sanksjonar

Ved alvorlege tilhøve, som til dømes vedtak om fusk, erstatningsansvar, bortvisning eller utestenging, skal studenten ha høve til å forklare seg for rektor før det vert fatta vedtak. Studenten skal ha grunngjeving når det er fatta eit vedtak. Studenten har vidare rett til å møte for klagenemnda og leggje fram si sak. Klagenemnda kan oppheve/endre vedtak som er fatta av rektor. Studenten har rett til å ha med seg studentrepresentant om han/ho skal møte for klagenemnda.

§ 23. Grunngjeving for karakterfastsetting

Ein student har rett til grunngjeving ved karakterfastsetting ved mappevurdering, prøvar, innleveringar og andre arbeidskrav som dannar grunnlag for mappevurdering/emnekarakter og eksamen. Ved munnleg eksamen eller vurdering av praktiske ferdigheiter må krav om grunngjeving setjast fram straks etter at karakteren er meddelt. Dersom karakteren vert kunngjort elektronisk må krav om grunngjeving framsetjast innan éin veke. Ved anna vurdering må krav om grunngjeving framsetjast innan 3 veker frå karakteren vart kunngjort eller det var rimeleg at kandidaten fekk kjennskap til karakteren.

Grunngjeving skal normalt vere gitt innan to veker etter at studenten har sett fram krav om det. I grunngjevinga skal det gjerast greie for dei generelle prinsippa som ligg til grunn for vurderinga og for vurderinga av studenten sin prestasjon. Dersom det er gitt skriftlege retningslinjer for bedøminga skal desse vere tilgjengelege for studentane etter at karakteren er fastsett.

Grunngjeving vert gjeve munnleg eller skriftleg etter sensor sitt val. Vert det sett fram klage basert på grunngjevinga, må sensor levera skriftleg grunngjeving til klagehandsamar.

Om studenten har bede om grunngjeving innan fristen, vil studenten kunne setje fram klage innan 3 veker etter å ha motteke grunngjeving for karakterfastsettinga. Studenten vert oppmoda til å be om grunngjeving før klage vert sett fram, men det er ikkje eit krav.

§ 24. Klage på mappevurdering/emnekarakter

Studenten har rett til å klage på karakterfastsetting ved alle prøvar og innleveringar som har konsekvens for avsluttande vurdering i eit emne. Ved klage på karakter ved prøvar eller innleveringar må studenten setje fram klage innan 3 veker frå karakteren var gjort kjent, eller 3 veker etter at studenten har fått grunngjeving. Ved klage på endeleg karakter ved mappevurdering/emnekarakter er det berre mogleg å klage på sluttvurderinga og ikkje enkeltstående prøvar og innleveringar tilbake i tid.

Om studenten set fram klage på karakter ved prøve, innlevering og andre arbeidskrav som har konsekvens for avsluttande vurdering, skal det verte gjort ei ny fagleg vurdering av ein annan part. Studenten vert oppmoda til å be om grunngjeving før det vert sett fram klage.

Ved klage på avsluttande vurdering i høve til mappevurdering/emnekarakter kan studenten berre klage på summen av karakterfastsettinga. Det vil seie den totale vurderinga av dei karakterane som er del av mappevurderinga/emnekarakteren. Studenten har rett på grunngjeving for karakterfastsetting. Ved klage på mappevurdering/emnekarakter skal det verte gjort ei ny vurdering av ein annan fagskule. Karakterfastsetting ved klagehandsaming etter denne paragraf kan ikkje påklagast.

Ved klage over karakterfastsettinga på gruppeeksamen(der ein får gruppekarakter) må alle gruppemedlemmene samla samtykke i og skrive under på klagen.

§ 25. Klage på eksamen

Ved klage over karakterfastsetjing ved ein eksamen skal to nye sensorar nyttast. Ny sensur skal liggje føre innan same fristar som gjeld for ordinær eksamen. Endring kan gjerast både til gunst og ugunst for klagar. Karakterfastsetting ved ny sensur etter denne paragraf kan ikkje klagast på.

Om den endelege karakteren blir fastsett på grunnlag av ei munnleg prøve/justering i samanheng med ein skriftleg deleksamen og klagar får medhald i klage på sensuren av den skriftlege delen av eksamen, skal det haldast ny munnleg eksamen før ny endeleg karakter kan setjast.

Vurdering av munnleg prestasjon eller anna vurdering som på grunn av type prøve ikkje let seg etterprøve kan ikkje klagast på med mindre det gjeld formelle feil ved eksamen. Sjå § 22. Klage over formelle feil ved eksamen.

Korleis gå fram ved klage på karakterfastsetting

Den skriftlege klagen skal innehalde:

- kven som klagar (namn, adresse og studentnummer)
- vedtak det blir klaga over
- kva klagen gjeld og grunngjeving for denne i høve til omtale av læringsutbytte, om det vert klaga på emnekarakter
- dato og underskrift/er

H. Bruk av Internett

Det er ikkje tillete å hente ned informasjon frå Internett som strir mot norsk lov, eller som kan virke støytande eller ukvæmt på andre. Dette gjeld blant anna pornografisk, rasistisk eller satanistisk propaganda, diskriminering av kjønn/religion, bilete som inneheld vold osv.

Om det blir nytta informasjon frå Internett i skulearbeid som skal gje grunnlag for vurdering, skal alltid nettadresse verte oppgjeven som kjelde. Forsøk på å gje ut slikt materiale som eigenprodusert blir å sjå på som fusk, og kan få konsekvensar for vurderingsgrunnlaget (sjå punkt § 19. *Fusk og forsøk på fusk*).

Det er ikkje lov å sende eller leggje ut stoff på Internett som kan oppfattast som fornærmande, injurierande eller truande av andre.

Brot på dette reglementet kan medføre utestenging frå skulen sitt dataanlegg eller andre refsingstiltak heimla i skulen sitt reglement (§ 10. Tap av rettar/bortvising), eventuelt krav om økonomisk erstatning og/eller melding til politiet.

Studenten har rett til å klage på eventuelle sanksjonar/refsingstiltak. Sjå punkt G. *Klage og klagehandsaming*, for meir informasjon.

I. Andre føresegner

§ 26. Kjennskap til reglementet

Fagskulen sine studentar skal gjerast kjende med dette reglementet.

Studenten kvitterer for at studentreglementet er lest og akseptert.

§ 27. Ikraftsetjing

Dette reglementet vart vedtatt i fagskulestyret den 15.09.2016, med verknad frå same dato.